

אתגר התעסוקה
והפריון המכליל

פיתוח הון אנושי

כישורים, ללא והכוון

סדר היום

שעה	תוכן
8:45- 9:15	ארוחת בוקר קלה והתכנסות
9:15- 10:00	הסיכור המתהווה במהלך
10:00-11:00	דיון בקבוצות קטנות - מרחבי ההשפעה
11:00- 11:15	הפסקת התרעננות
11:15- 11:45	שיתוף במליאה- תובנות מהדיון
12:20-11:45	OUT OF THE BOX מבט אחר על אוכלוסיות ועל פוטנציאל בלתי ממומש - עדויות תוך סקרי PIAAC. יובל מזר- כלכלן בכיר בחטיבת המחקר, בנק ישראל ואבי פליישון, ראש תחום דאטה, ג'יונט תבת
12:30- 12:20	עם הפנים קדימה

מפת דרכים - פיתוח המהלך

**רמת הפריון במשק הישראלי נמוכה לעומת מדינות ה-OECD
ובפרט ביחס למדינות ההשוואה (מדינות עם תוצר לנפש דומה).
הפער אינו מצטמצם לאורך זמן.**

פרט

מיצוי פוטנציאל השתלבות בתעסוקה ופוטנציאל השתכרות - שכר העובדים
במשק, בפרט של החציון התחתון. השכר החציוני בישראל נמוך ביחס למדינות
ההשוואה. כתוצאה מכך נפגעת גם איכות החיים.

מענה

הפריון הנמוך מסמן בעיה ביכולת הצמיחה הכלכלית של המשק הישראלי.

עסקים

הפרודוקטיביות הנמוכה יחסית של העובדים בעסקים ובארגונים ישראליים,
בפרט בענפים המקומיים, פוגעת ברווחיות של עסקים.

הבעיה הכללית והעולכותיה

ההון האנושי תורם באופן ישיר לפריון ומסביר בין 25%-50%
מפערי הפריון הכולל במשק בהשוואה למדינות הסמן*.

איכות הון אנושי נמוכה

הון אנושי שאינו בהלימה
לצרכי המשק (ביקוש
אינו מקבל מענה)

פוטנציאל בלתי ממומש
בקרב קבוצת העובדים
בחציון התחתון

בישראל קיימים פערים בהון האנושי

*מכון אהרון 2022, בנק ישראל 2018

ZOOM IN הון אנושי

**SB להעלאת פריון ענפי
ולעולם עבודה משתנה**

**השבחת הסביבה
הארגונית
והעסקית התומכת
במיצוי פוטנציאל
ההון האנושי
בחציון התחתון**

**פיתוח ההון האנושי -
LLL, כישורים והכוון**

**השבחת איכות
ההון האנושי
בחציון התחתון**

שיפור פריון החציון התחתון

**המיקוד
במהלך
אל מול
מהלך ה-SB**

מלאי של ידע, כישורים,
יכולות ומאפיינים אישיים אחרים
הרלוונטיים לפעילות כלכלית.

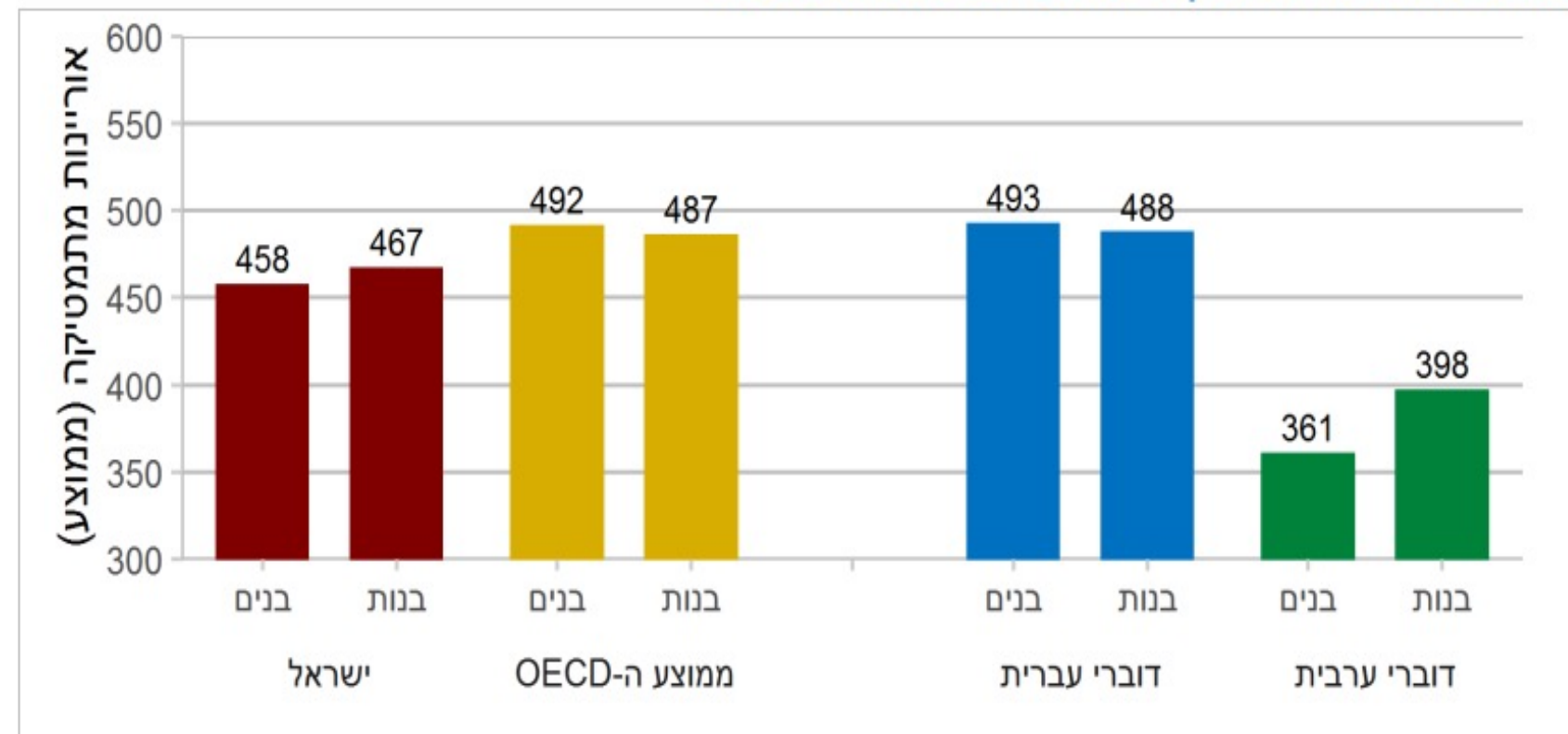
השכלה פורמלית, בלתי פורמלית
והתנסויות בעבודה משקפים
השקעה בהון האנושי (OECD, 2022).

הגדרה

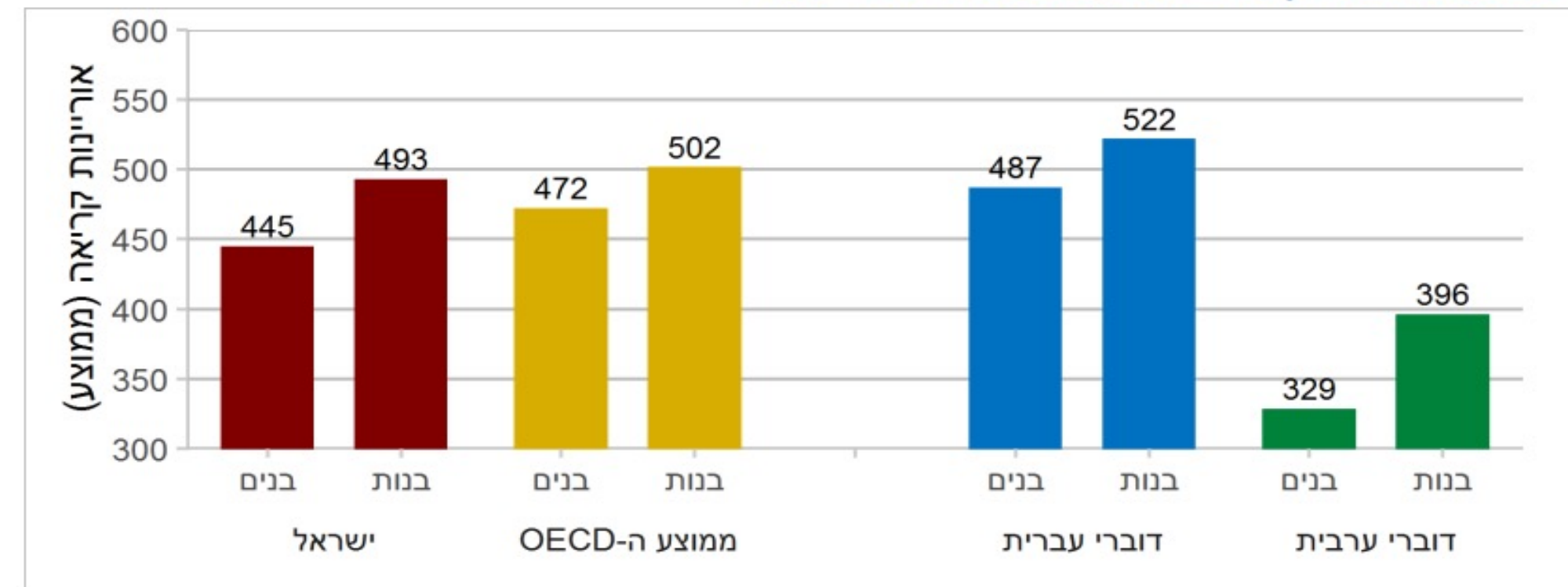

הון אנושי נמוך - נתונים תומכים נבחרים

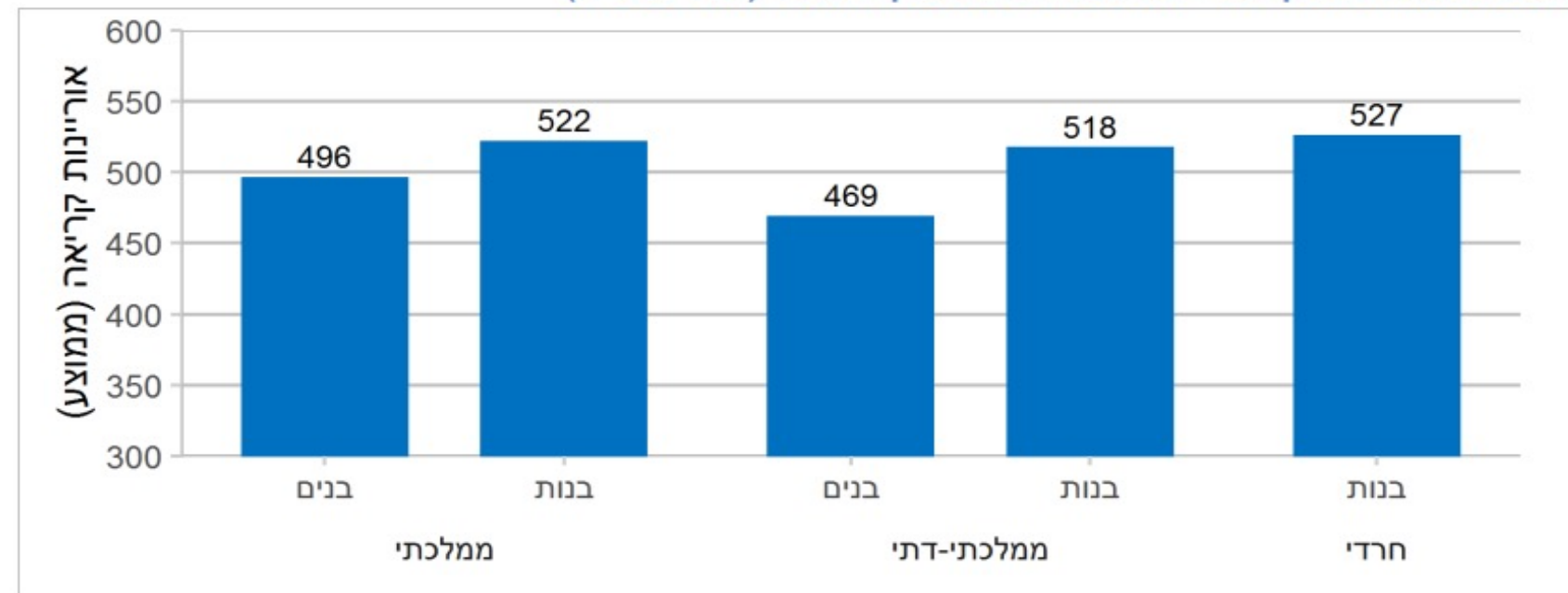
תרשים 34: אוריינות מתמטיקה – ממוצעים לפי מגדר ומגזר שפה

תרשים 13: אוריינות קריאה – ממוצעים לפי מגדר ומגזר שפה

תרשים 20: אוריינות קריאה – ממוצעים לפי סוג פיקוח ומגדר (דוברי עברית)

מנתוני מבחני פיז"ה:

- תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך מקבלים ציונים נמוכים יותר.
- דוברי ערבית מקבלים ציונים נמוכים יותר מדוברי עברית.
- **בנים חרדים לא משתתפים במבחנים הללו כיוון שהם אינם לומדים מקצועות ליבה וניתן להניח כי הציונים ורמת הכישורים שלהם נמוכה.**
- החינוך הממלכתי דתי מקבל ציונים נמוכים יותר מהחינוך הממלכתי.

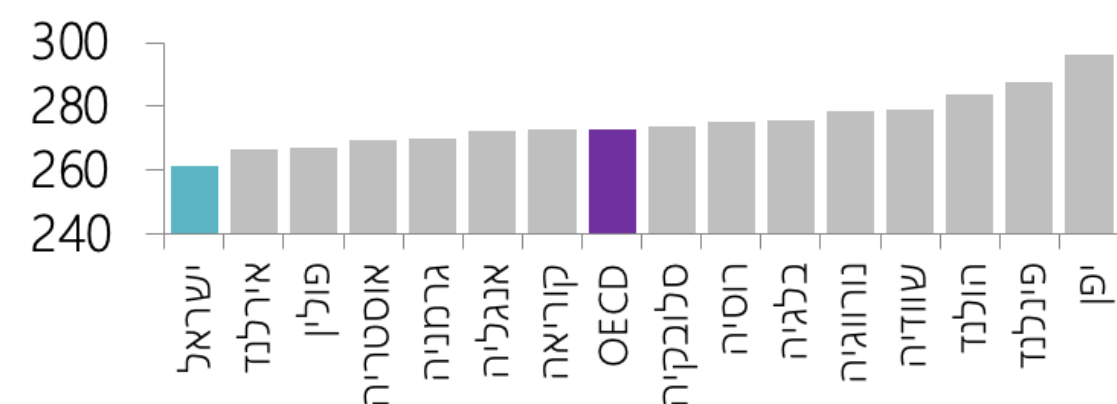
מקור: ראמ"ה, (2019). פיזה 2018, אוריינות תלמידים בני 15 בקריאה, מתמטיקה ומדעים, מבט ישראל.

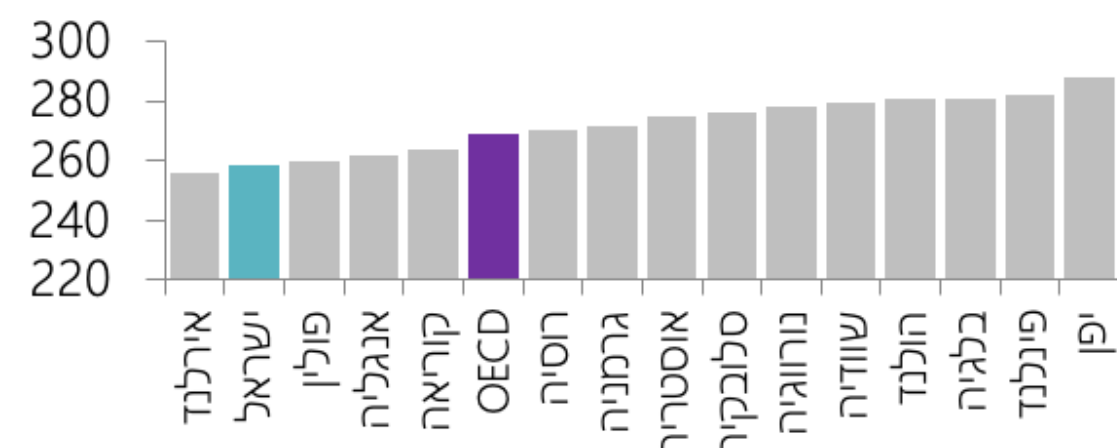
הון אנושי נמוך - נתונים תומכים נבחרים

כישורים נמוכים בישראל עפ"י נתוני PIAAC ונתוני PISA

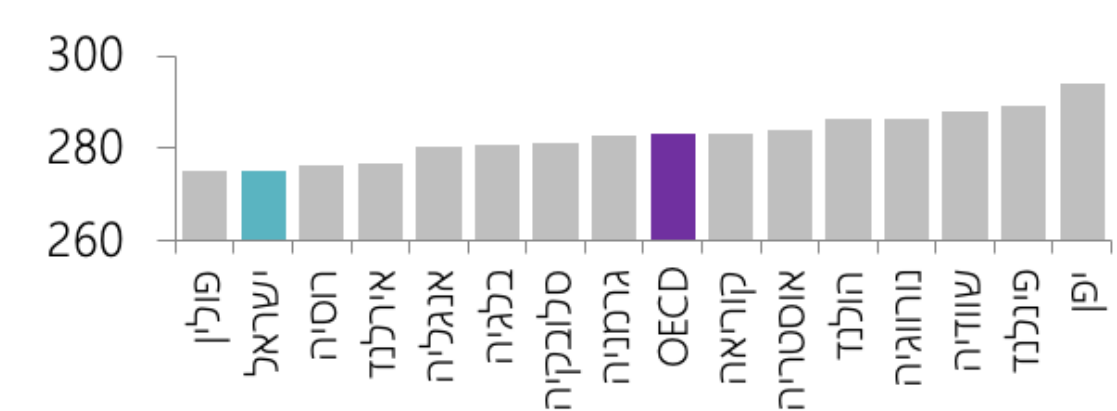
מיומנויות קריאה וכתביבה

מיומנויות כמותיות

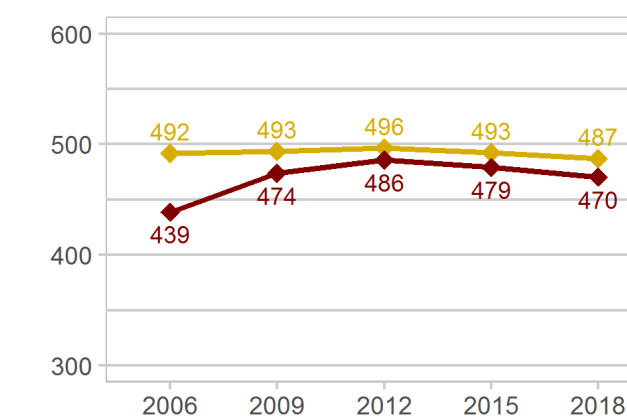

מיומנויות פתרון בעיות בסביבה דיגיטלית

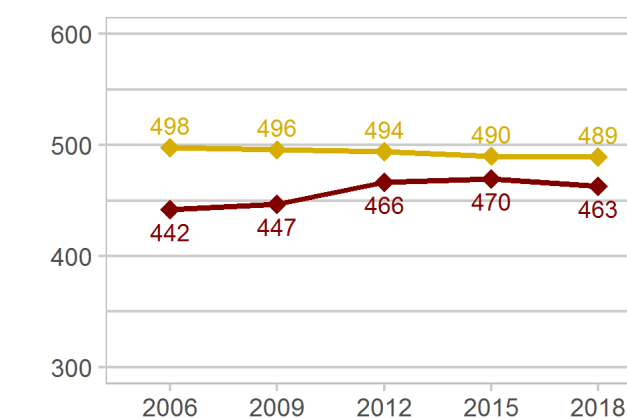

PIAAC 2015

קריאה

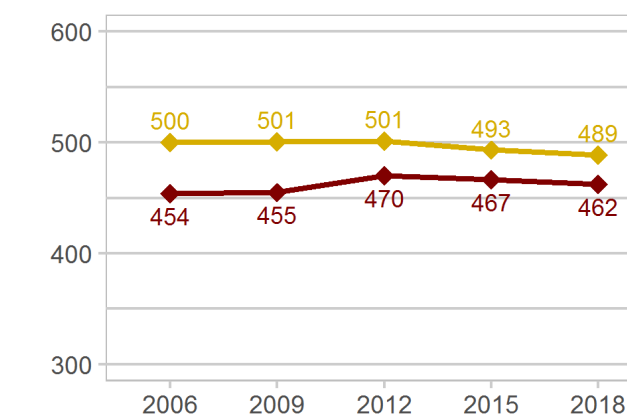

מתמטיקה

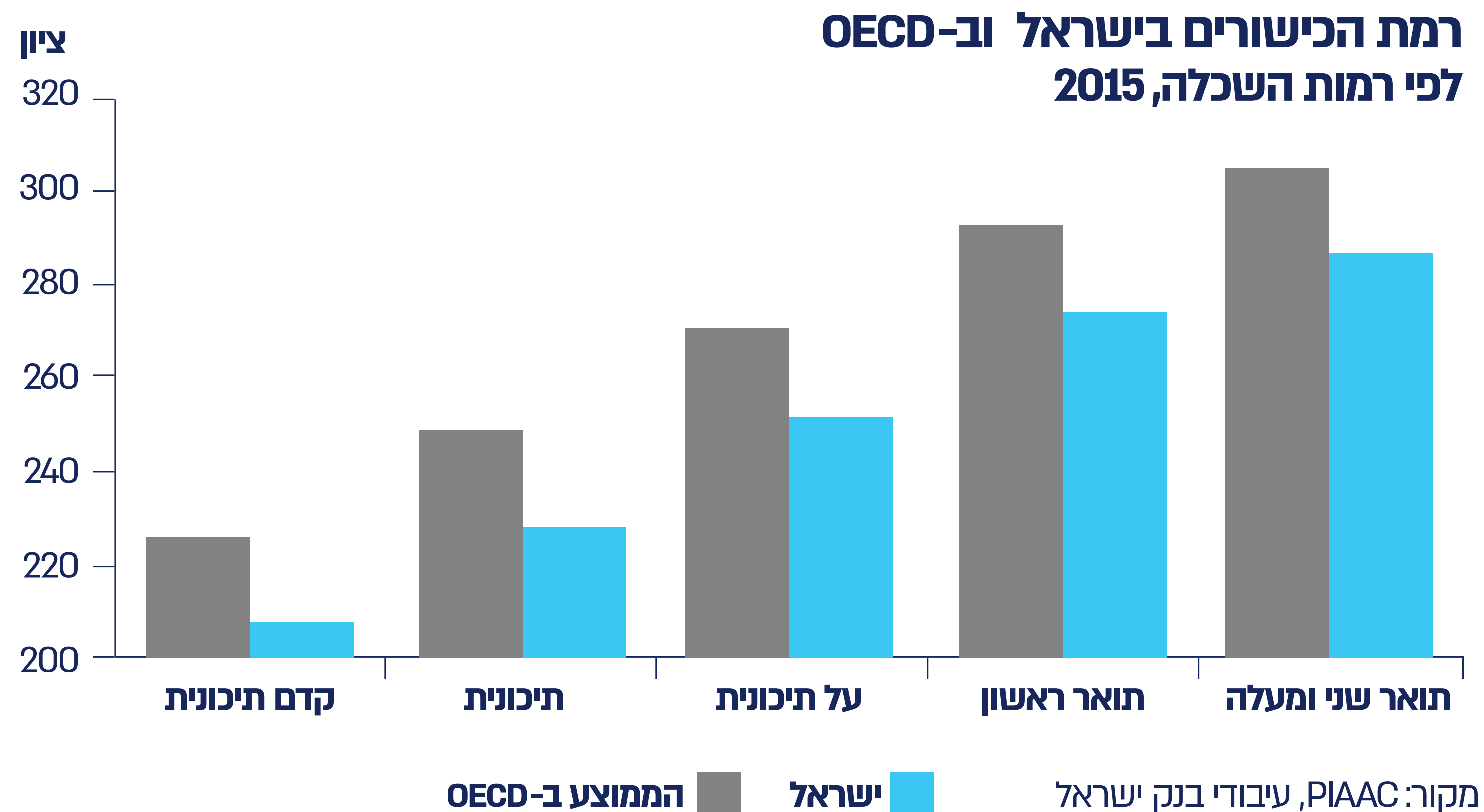

PISA 2018

מדעים

איכות הון אנושי נמוכה בקרב עובדים - נתונים תומכים

חוסר הלימה בין איכות ההון האנושי לבין צרכי המשק - נתונים תומכים

עבודה לא מתאימה להשכלה או להכשרה	משתנים
1.4%	אישה
-5.1%	גיל 25-34 (בסיס 15-24)
-6.5%	גיל 35-44
-7.8%	גיל 45-54
-5.6%	גיל 55 ויותר
14.2%	ערבים
-0.1%	מחוז מגורים צפון* (בסיס תל אביב והמרכז)
2.0%	מחוז חיפה
5.7%	מחוז ירושלים
2.3%	מחוז יו"ש
4.3%	מחוז דרום
-2.2%	חרדים
-6.7%	בעלי השכלה אקדמית
5.2%	בעלי מוגבלות
115,899	Observations
0.0438	Pseudo R-squared

average marginal effects

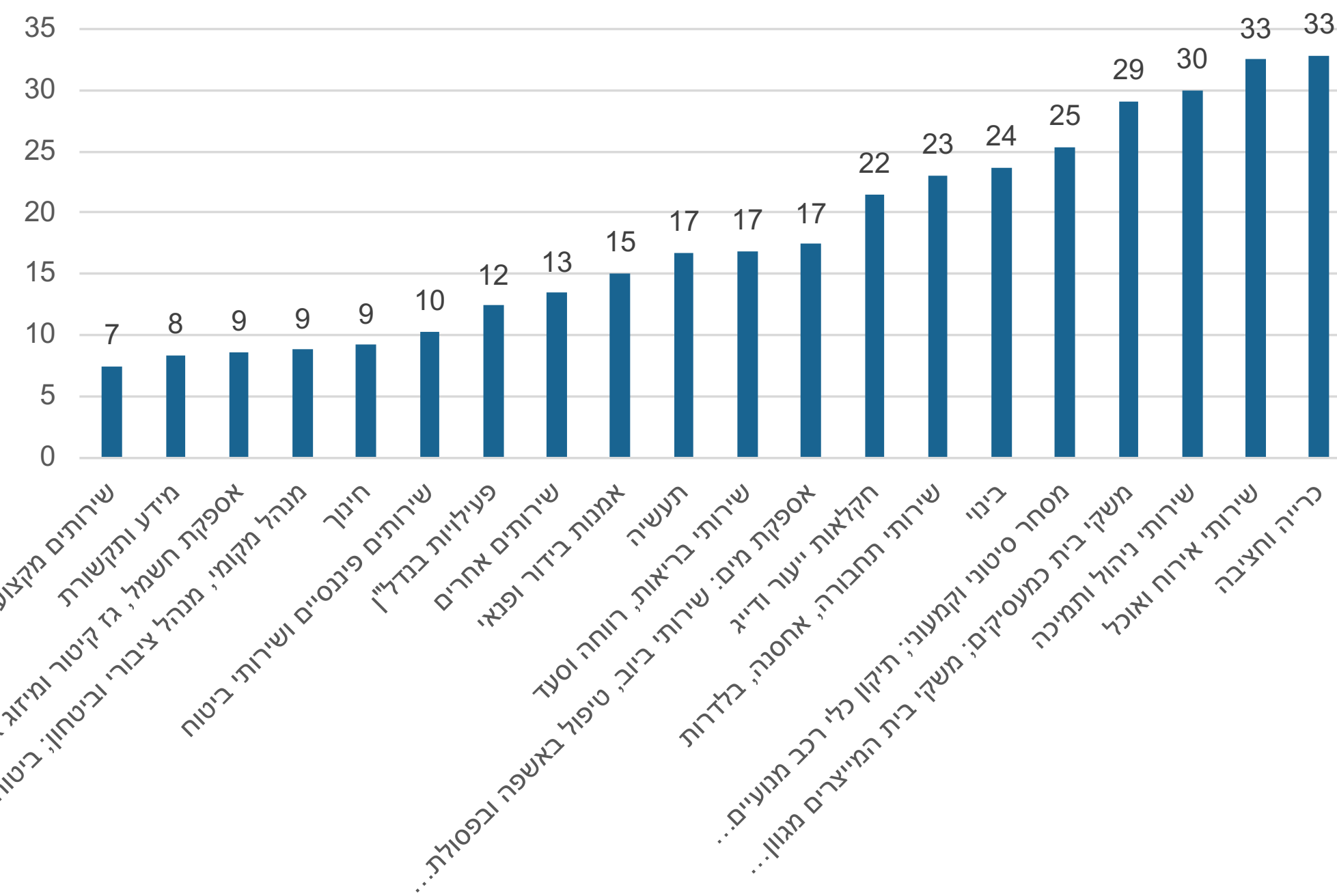
שיעור העובדים בעבודה לא מתאימה להשכלה או להכשרה הוא 16.4%. המאפיינים המשמעותיים שמתואמים עם עבודה שלא מתאימה להשכלה או להכשרה הם גיל צעיר, לאום ערבי, מגורים בירושלים ובדרום, השכלה שאינה אקדמית ואנשים עם מוגבלויות.

*עיבוד של מכון ברוקדייל לסקר כוח אדם שנת 2021
*כל המשתנים למעט מגורים במחוז צפון מובהקים ברמת מובהקות $p < 0.001$
ניתוח של השאלה בסכ"א: האם את/ה עובד/ת בעבודה שלא מתאימה להשכלה או להכשרה שלך

חוסר הלימה בין איכות ההון האנושי לבין צרכי המשק - נתונים תומכים

מועסקים בעבודה שאינה הולמת הכשרה והשכלה

שיעור המדווחים כי העבודה לא מתאימה להכשרה או ההשכלה שעברו, לפי ענף כלכלי, סקר כוח אדם, הלמ"ס 2021. עיבוד של מכון ברוקדייל.

הענפים בהם שיעור העובדים שמועסקים בעבודה שאינה מתאימה להשכלה או להכשרה שלהם הוא הגבוה ביותר הם כרייה וחציבה, שירותי אירוח ואוכל ומשק בית (29-33% מהעובדים בענף), ענפי מסחר ובינוי (כ-25%).

בכילוח לפי גיל: צעירים מדווחים בשיעורים גבוהים יחסית (27.65%) כי הם אינם עובדים בעבודה התואמת את ההכשרה או ההשכלה שעברו. כמו כן בגילאי 45-54 חוזרת הבעיה בשיעור עולה עד לגילאי 70-74 (19.56%).

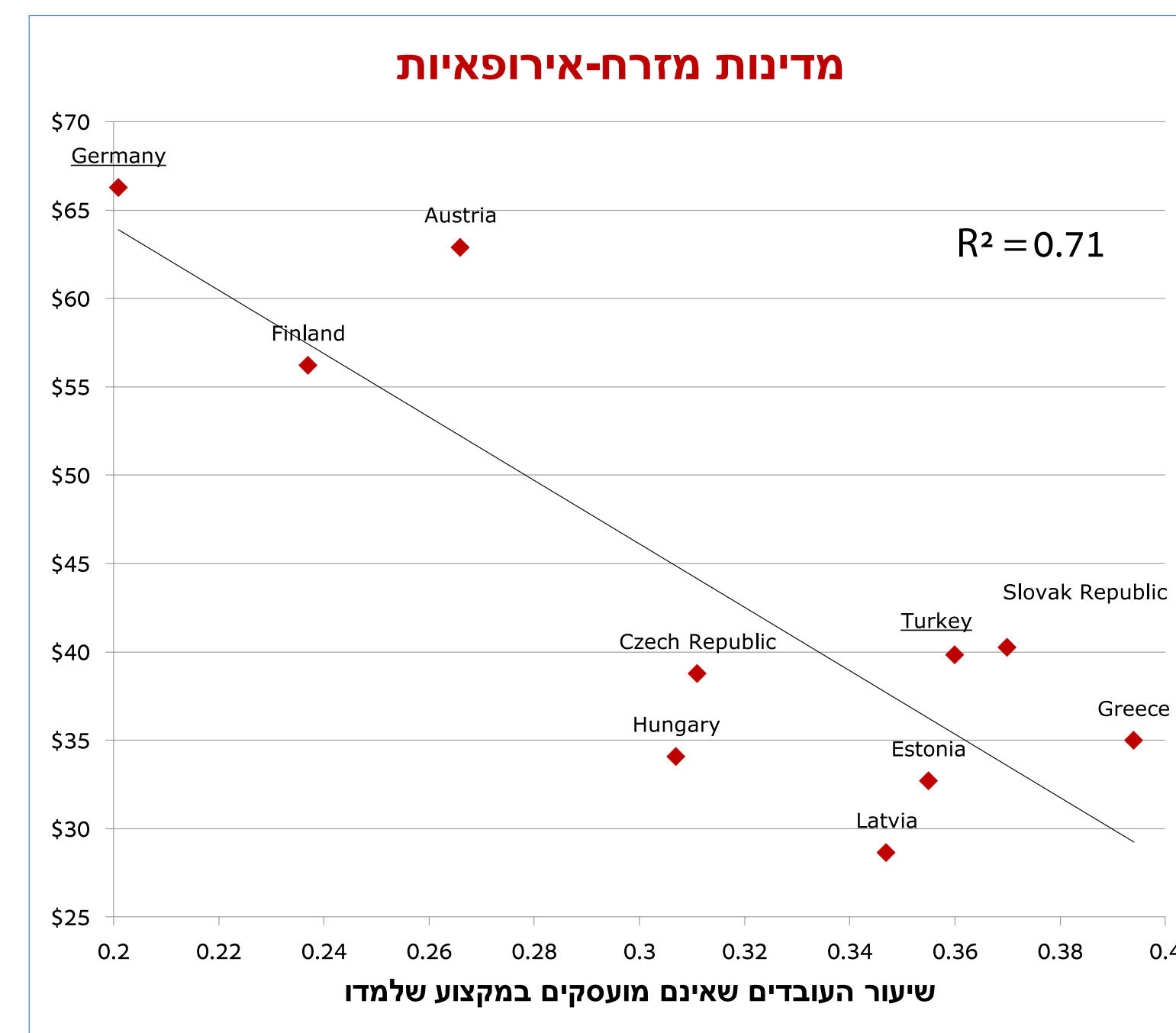
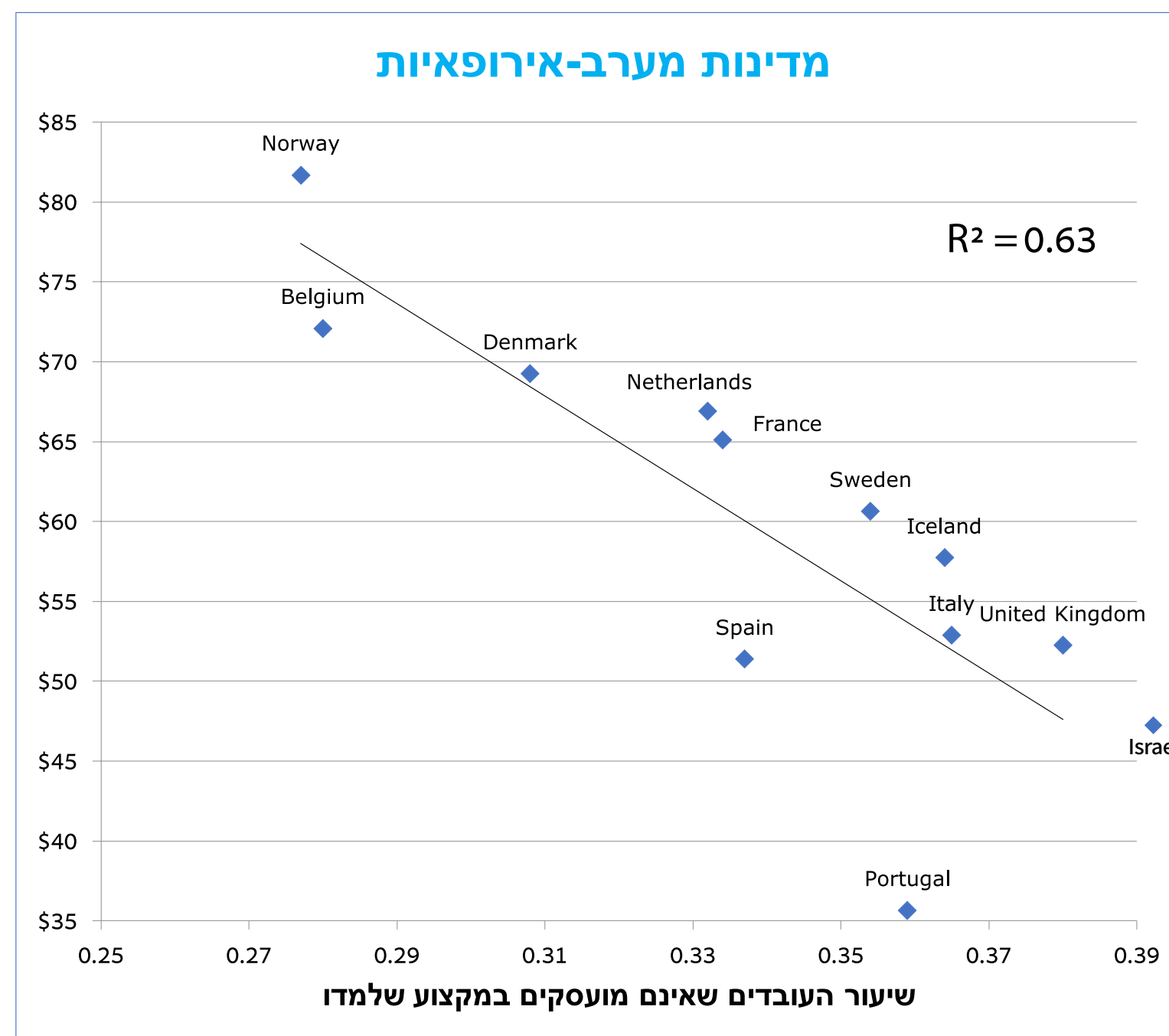
בכילוח לפי לאום: שיעור היהודים המדווחים כי הם עובדים בעבודה שאינה תואמת את הכשרתם / השכלתם עומד על 13% לעומת 30% בקרב ערבים.

קשר בין מדד MISMATCH לפרייון עבודה: עלייה בחוסר התאמה מובילה לפרייון נמוך יותר

פרייון לשעת עבודה לפי שיעור העובדים שאינם מועסקים במקצוע שלמדו [2016]

מדינות שיש בהן שיעור גבוה של עובדים שאינם מועסקים במקצוע שלמדו, סובלות מפרייון נמוך יותר

גורמי השורה

מערכת חינוך

הזדמנויות נוספות במהלך ההתבגרות

מערך ההכשרה העל תיכונית

עולם העבודה

מרחבי השפעה: צמתי התערבות וקהל יעד

עצמאים / מרובי עבודות בחציון התחתון	שכירים בחציון התחתון	עובדי מגזר ציבורי	לא עובדים מחוץ ובתוך כוח העבודה	סטודנטים במוסדות השכלה והכשרה	חניכים ומשרתי מסגרות מעבר	תלמידים בחינוך פורמלי ובלתי פורמלי
עולם תעסוקה				טרום תעסוקה		

- העובדים השכירים מהחציון התחתון בהכנסה בישראל (לפי שכר לשעת עבודה): בשנת 2021 מנו 1,924,100. מתוכם: לא אקדמאים (83%), מתחת לגיל 40 (63%), ממוקדים בענפים בכריון נמוך (שירות אירוח ואוכל, חקלאות, חינוך, שירותי בריאות ותחבורה).
- ייצוג גבוה בעסקים קטנים ביחס לגדולים (late-adopters).
- ייצוג יחסי גבוה לפריפריה ונמוך למרכז.

- אינם בכוח העבודה + בלתי מועסקים: יותר נשים (55%), לא אקדמאים (78%), מתחת לגיל 40 (51%). אחוז הצעירים חסרי המעש בחברה הערבית (37%) כפול מהחברה היהודית.

- רמת שליטה בינוניות ומטה בכישורי עולם העבודה.

- אוכלוסיות של חברה ערבית, חרדית, רווחה, אנשים עם מוגבלות ועוד, מיוצגות באחוזים גבוהים יותר בקהל היעד.

אוכלוסיות
בחציון תחתון
ועובדי
מגזר ציבורי

מה?

כישורי עולם עבודה משתנה

ניסיון /
שורה בקו"ח

הכשרות
לפיתוח
מקצועי
Reskilling
+
Upskilling

יכולות
תשתית

הכוון,
הנגשה
וחשיפה

מרחבי השפעה: תכנים ורכיבים

בניית ניסיון מקצועי, מעשי או יזמי עצמאי הנותן יתרון בעולם העבודה.

הכשרות מקצועיות וטכנולוגיות, סדנאות מגוונות לפיתוח קריירה, לרבות עבודה עצמאית ו/או סלשריות.

סט מיומנות בסיסי שצריך להיות לכל אזרח המשתלב בשוק העבודה: אוריינות שפה (אנגלית, עברית ושפת אם), כמותית, דיגיטלית וכיננסית.

הכוון תעסוקתי לפרט לצד חשיפה להזדמנויות וידע על ביקושים. דגש על כישורי מסוגלות וחוללות עצמית.

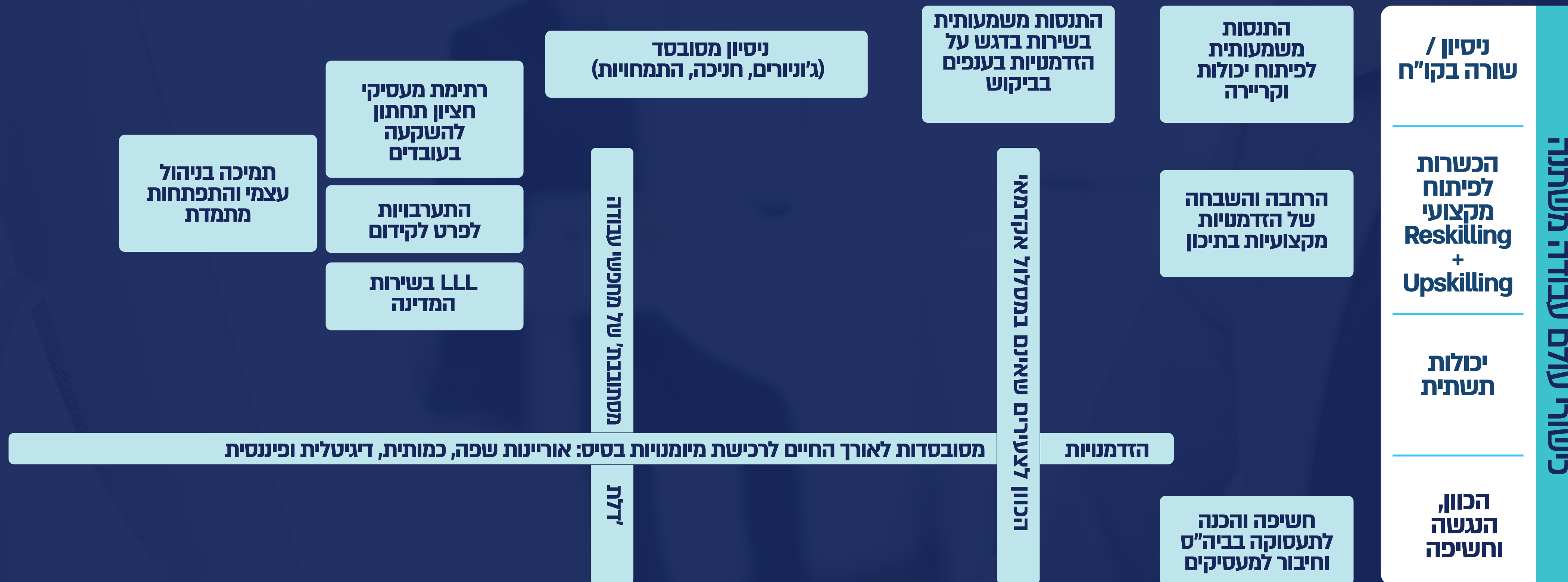

עצמאים / מרובי עבודות בחציון התחתון	שכירים בחציון התחתון	עובדי מגזר ציבורי	לא עובדים מחוץ ובתוך כוח העבודה	סטודנטים במוסדות השכלה והכשרה	חניכים ומשרתי מסגרות מעבר	תלמידים בחינוך פורמלי ובלתי פורמלי
עולם תעסוקה				טרום תעסוקה		

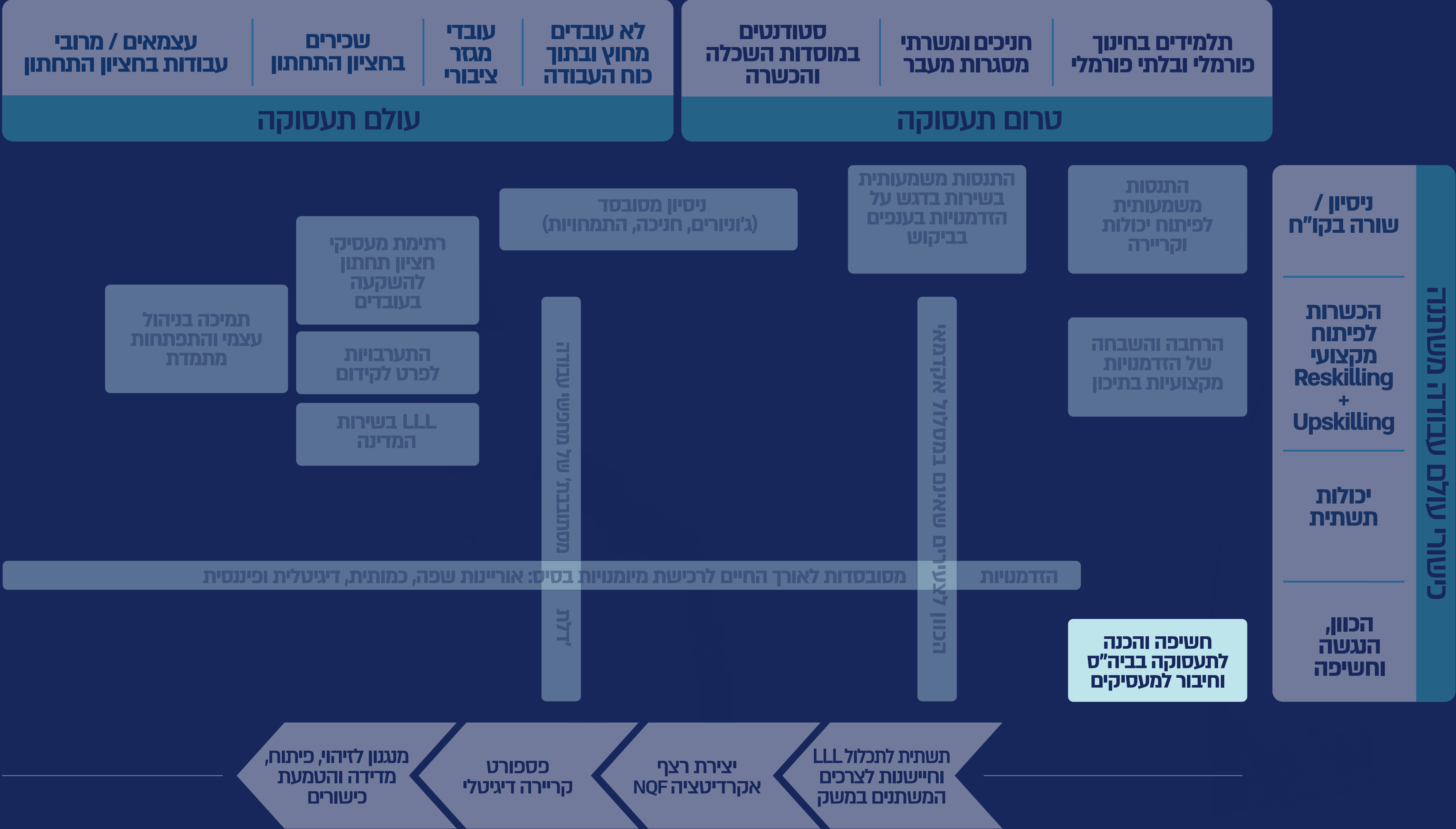
ניסיון / שורה בקו"ח	כישורי עולם עבודה משתנה
הכשרות לפיתוח מקצועי Reskilling + Upskilling	
יכולות תשתית	
הכוון, הנגשה וחשיפה	

מרחבי התערבויות

מרחבי התערבויות

קהל יעד

תלמידים בחטיבת הביניים

תמונת הצלחה

הכרות עם מסלולי קריירה ואפשרויות בעולם העבודה, לצד טיוב הכלים לקבלת החלטות למגמות לימוד ולתכנון קריירה.

פעולות קיימות מרכזיות

ביקורי מעסיקים בבתי הספר, סיפורי הצלחה. מעט אוריינטציה למקצועות.

דוגמאות לפעולות חדשות

משחק עבודאטה, חבירה למעלה לתמרץ מעסיקים לקדם שיתופי פעולה, מנטורינג מהתעשייה, כרויקטים מחוברים לצרכים בתעשייה, התמחויות וסיורים.

BEST PRACTICE מהעולם

■ קנדה Future Ready Learning K12: הנגשת חינוך לקריירה – אסטרטגיות הוראה ללמידה על קריירה. הנגשה של כלי תכנון קריירה מקוון לתלמידים. קורס פיתוח אישי ותכנון קריירה לתלמידים, קורסים בשיתוף עם מעסיקים הכוללים למידה חווייתית במקום העבודה.

■ קליפורניה World Of Work (Wow): סיוע לצעירים לנתח את החוזקות ותחומי העניין שלהם באמצעות התנסות בעולם העבודה. חקירה של מסלולי קריירה ותעשיות. סיורים לעסקים / מפגשים וירטואליים עם אנשי מקצוע. סימולציות. כרויקט שירות קהילתי / התמחות עבודה.

■ פלורידה Digital Rail Project: חיבור וחשיפת תלמידים למגמות ולקריירות בתחומי STEM. ייעוץ לקראת הקולג', שת"פ עם מעסיקים מקומיים ומנהיגות עסקית. יצירת "דרכוני מיומנויות דיגיטליים". לוח מחוונים להורים, המאפשר להם לראות את נתוני תעסוקה על מסלולי תעסוקה ולימודים רלוונטיים. הקמת קבוצת דיקנים מהקולג' לבחינת מסגרת הכישורים של התוכנית, והצבעה על המיומנויות לתיעודן.

דוגמא - חשיפה והכנה לתעסוקה בביה"ס וחיבור למעסיקים

תודה!

אתגר התעסוקה
והפריון המכליל

בואו נדבר על זה דיון בקבוצות קטנות

קבוצה 1	קבוצה 2	קבוצה 3	קבוצה 4
מוהנא פארס	אופיר פינטו	שיר כרי	איתי לבנון
תמי אבנד	סוזן חסן	אורי כרמי שחר	זיו כץ
עדי קאהן גונן	מוטי טאובין	מיכה פריינד	יובל מזר
רינת מלמד	מורן מזרחי	ברכה ברלין	יניב ברודי
אתי צור	אבי פליישון	גלית הרמל	אלישב ביננפלד
ארנון בנטור	עידן כהן	נועה שפיצר	סרגיי סומקין
חיים פורטוני	אברהם זכניק	יפית בר	אפרת צנגן
אתי כוכבי	סמדר סומך	ענבר שפייזמן	
עדי ברנדר	שלי נורדהיים		

עונה טובה

